

Norsjö kommun

Rektorn vid Norsjö gymnasium

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn av Norsjö gymnasium
i Norsjö kommun

Tillsyn i Norsjö gymnasium

Skolinspektionen genomför tillsyn i Norsjö kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Norsjö gymnasium besöktes av Skolinspektionen mellan den 22 och 25 april 2013.

Fakta om skolan

Norsjö gymnasium är en kommunal gymnasieskola centralt belägen i Norsjö. Det är kommunstyrelsen, underställd kommunfullmäktige, som ansvarar för gymnasieutbildningen i Norsjö kommun. Gymnasieskolan finns under utskottet Utveckling och tillväxt och leds av en rektor. Läsåret 2012/2013 finns det 89 gymnasieelever i skolan. De program som erbjuds är; barn- och fritidsprogrammet, el- och energiprogrammet, industriprogrammet, industritekniska programmet, preparandutbildningen, omvårdnadsprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet och språkintröduktion. De yrkesinriktade programmen har ett nära samarbete med ortens näringsliv och enligt ett lokalt politiskt beslut ges utbildningen på yrkesprogrammen så att alla elever får högskolebehörighet. Gymnasiesärskolan har en elev som läser tillsammans med elever på nationellt program men efter särskolans kursplaner. Lärarna är organiserade i arbetslag runt programmen. Kommunens bibliotek finns placerat i skolan och erbjuder goda möjligheter till studier och informationsinhämtande. På grund av sviktande elevunderlag förs en diskussion om framtiden för gymnasieskolan.

Läsåret 2011/2012 var Norsjö gymnasiums genomsnittliga betygspoäng 14,1 att jämföra med rikets 14,0. Under de senaste sex åren har den genomsnittliga betygspoängen legat mellan 13,2 och 14,4. Andelen elever i Norsjö gymnasium som fullföljt utbildningen inom fyra år uppgick till 88,9 procent. Motsvarande siffra var för rikets nationella program 77 procent. Under de senaste sex åren har andelen elever som fullföljt utbildningen inom fyra år på Norsjö gymnasium varierat mellan 82,1 och 93,8 procent. Andelen elever behöriga till universitet och högskola av de som fått slutbetyg var 91,7 procent år 2012, att jämföra med riket där siffran var 86,7.

Helhetsbedömning

Norsjö gymnasium bedriver en verksamhet som i de flesta avseenden uppfyller de krav författningarna ställer och skolan arbetar på många sätt med att förbättra sin verksamhet. Vid tillsynen framträder en bild av en god, näst intill familjär stämning vid skolan. Det är lugn och ro på de lektioner Skolinspek-

tionen besöker och eleverna verkar fokuserade på sina arbetsuppgifter. Lärarna tydliggör de nationella målen och intervjuade elever upplever att de har inflytande över och kan påverka sin undervisning bland annat genom att de får delta i planering och påverka redovisningsformer.

I intervjuer lyfts ofta fördelarna med den lilla skolan fram; att alla elever blir sedda och att rektorn och personalen har god kännedom om alla elever. Skolinspektionens bedömer dock att det finns anledning för rektorn att tillsammans med arbetslagen fortsätta att diskutera hur arbetet med särskilt stöd ska utformas samt när åtgärdsprogram ska upprättas. Detta för att säkerställa att elever får det särskilda stöd som de har rätt till. Skolan behöver även se till att det finns en aktuell plan mot kränkande behandling.

Rektorn och lärarna visar ett stort engagemang för verksamheten och menar att de har en god början till kvalitetsarbete men att tiden inte räckt till. Lärarna menar att de i undervisningssituationerna arbetar med att utveckla verksamheten. För att skolans verksamhet som helhet ska kunna utvecklas är det dock viktigt att även ha ett övergripande perspektiv på utvärdering och uppföljning på skolnivå. Skolinspektionen bedömer att skolans rektor tillsammans med personalen behöver utveckla skolenhetens kvalitetsarbete och skapa system för att följa upp, dokumentera och analysera kunskapsresultat och arbetet med särskilt stöd i syfte att utvärdera och förbättra verksamheten.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Norsjö kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 13 september 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Norsjö kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Rektorn måste se till att det finns en aktuell plan mot kränkande behandling.

Motivering

Det främjande och förebyggande arbetet ska enligt diskrimineringslagen beskrivas i en likabehandlingsplan och enligt skollagen i en årlig plan mot kränkande behandling. Dessa kan skrivas samman till en gemensam plan mot diskriminering och kränkande behandling. Det ska tydligt framgå för vilka verk-

samheter den gäller. Planen ska utarbetas på nytt varje år och i det arbetet ska eleverna finnas med. Planen ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Skrivningarna ska utgå ifrån en tydlig kartläggning av situationen på skolan och konkret beskriva vilka åtgärder som ska vidtas under året för att stärka skolans värdegrundsarbete. En redogörelse för hur åtgärderna har genomförts ska också finnas med i efterkommande års plan.

Vid intervjuer framkommer att skolan överlag uppfattas som trivsamt och studiemiljön upplevs som trygg. Även i Norsjö gymnasiums årliga enkätundersökning framkommer att eleverna tycker att skolan har en bra atmosfär och att eleverna upplever skolan som en trivsamt arbetsplats. Enligt alla intervjuade bedrivs, med stort engagemang, ett förebyggande arbete mot kränkande behandling.

Norsjö gymnasium har en likabehandlingsplan för 2011 som innehåller en redovisning av förebyggande insatser och vilka åtgärder som ska vidtas om någon i personalen får kännedom om eller misstänker att en elev utsätts för kränkande behandling. Skolinspektionen har fått ta del av det utkast till plan mot kränkande behandling som gjorts för 2012/2013. Vid tillsynsbesöket pågår arbetet med att ta till vara elevernas synpunkter och att utvärdera föregående års plan.

Skolinspektionen bedömer att rektorn snarast måste se till att finns en aktuell plan mot kränkande behandling.

Författning

6 kap. 6-8 §§ skollagen, Lgr 11 2.1 Övergripande mål och riktlinjer, Normer och värden/Lpo 94 2.1 Mål och riktlinjer, Normer och värden.

Särskilt stöd

Bedömning

Norsjö kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Rektorn måste se till att den som befarar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen anmäler det till rektor.
- Rektor måste se till att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.
- Skolan måste ge studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det.

Motivering

Enligt skollagen ska den som befarar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen anmäla det till rektor. Rektor ska se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds samt att beslut fattas om åtgärdsprogram ska utarbetas eller inte. Åtgärdsprogrammen ska ange vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Vidare framgår av skolförordningen att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål om eleven behöver det.

Enligt rektorn följer Norsjö gymnasium den arbetsprocess för särskilt stöd som skollagen föreskriver. Rektorn har sett till, för att underlätta arbetsgången kring särskilt stöd, att olika blanketter upprättats, till exempel beslut om åtgärdsprogram. I intervju med lärare framkommer att skolan har kunskap om skollagens krav men att det i praktiken har varit vissa svårigheter att få arbetsgången att fungera. Till exempel tar det ibland lång tid innan rektor informeras om att en elev riskerar att inte uppnå godkänt betyg i en kurs. I intervjuer framkommer även att elevhälsan, som är gemensam för grundskolan och gymnasieskolan, är mer inriktade på grundskolans elevgrupp än gymnasieskolans, vilket kan fördröja insatserna för de elever som är i behov av särskilt stöd. Skolinspektionen vill understryka vikten av att noggranna utredningar alltid måste föregå beslut om åtgärdsprogram och särskilda stödåtgärder. I annat fall riskeras att elever inte får det särskilda stöd som de har behov av. Elevers behov av särskilt stöd kan påverkas av de arbetssätt och de arbetsformer som en skola väljer samt skolans sätt att organisera undervisningen. För att säkerställa att elever i behov av särskilt stöd får rätt stöd behöver rektorn övergripande och regelbundet följa upp och utvärdera det särskilda stöd som ges och utvärdera om insatserna fått avsedd effekt.

Av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår inte elevens behov och det saknas även ibland en beskrivning av hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Rektorn bekräftar att utformningen av åtgärdsprogram är ett utvecklingsområde. I intervjuer framkommer att det finns skäl för skolan att tydliggöra skillnaderna mellan lärarnas uppdrag att individanpassa undervisningen och ge stöd i undervisningen och det arbete som ska bedrivas för de elever som är i behov av särskilt stöd. Vad gäller studiehandledning på modersmålet framkommer, i intervjuer, att även detta är ett utvecklingsområde och att det finns elever som inte erbjuds den studiehandledning de har rätt till.

Skolinspektionens bedömer att det finns anledning för rektorn att tillsammans med arbetslagen fortsätta att diskutera och tydliggöra hur arbetet med särskilt stöd ska utformas. Detta för att säkerställa att elever får det särskilda stöd som de har rätt till.

Författning

3 kap. 8-9 §§ 2010 års skollag, 9 kap 9 § 2010 års gymnasieförordning/8 kap. 5 § 1992 års gymnasieförordning.

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Norsjö kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn måste se till att följa upp och analysera kunskapsresultat på skolnivå, följa upp och utvärdera arbetet med särskilt stöd.
- Rektor måste se till att kvalitetsarbetet är dokumenterat.

Motivering

Skollagens krav på systematiskt kvalitetsarbete innebär att rektorn systematiskt och kontinuerligt ska följa upp verksamheten, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planera och utveckla utbildningen. Allas delaktighet är grundläggande i kvalitetsarbetet. Rektorn, personalen och eleverna samt vårdnadshavare behöver alla bidra med synpunkter och underlag som synliggör kvaliteten.

Varje skola måste hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. Den skriftliga dokumentationen behövs för att regelbundet stämma av att kvalitetsarbetet leder till en utveckling mot målen. I ett längre perspektiv är dokumentationen en förutsättning för att kunna kartlägga verksamheten och identifiera områden som är särskilt angelägna att utveckla för att uppfylla målen.

Det finns en kvalitetsredovisning för Norsjö gymnasium för 2012. Där finns redovisat; genomsnittlig betygspoäng för gymnasieskolans årskurs 3, andel elever med högskolebehörighet, andel elever som fullföljt gymnasieskolan inom fyra år och en enkätundersökning om trivseln i skolan. Resultaten bedöms som tillfredställande av rektorn.

För att en skola ska utvecklas måste den fortlöpande ifrågasätta sina undervisningsmål och arbetsformer, utvärdera sina resultat och pröva nya metoder. På Norsjö gymnasium finns en tydlig vilja och ett engagemang att utveckla skolans verksamhet från rektorn och personalens sida. Rektorn har en insikt i och en kunskap om hur kvalitetsarbete ska bedrivas. Lärarna följer elevernas kunskapsutveckling i sina respektive kurser och har god kontroll på elevernas kunskapsresultat. Lärarna dokumenterar kunskapsutvecklingen för att ha som underlag vid bedömning och betygsättning samt som underlag vid utvecklingssamtal. Samtal kring att förbättra verksamheten förs på arbetslagsmöten,

dock framkommer i intervjuer att detta inte dokumenteras. En grupp har bildats som har till uppgift att förbereda och ge förslag på förbättringsområden mot bakgrunds av skolans resultat. Arbetet har dock inte riktigt kommit igång.

Skolinspektionen konstaterar att det saknas en dokumenterad analys av skolans resultat utifrån de nationella målen och kunskapskraven där skolans olika program och ämnen tydligt kan särskiljas. Det saknas även en övergripande utvärdering av arbetet med särskilt stöd för att skolan ska kunna försäkra sig om att insatserna ger avsedd effekt. Rektorn tar del av åtgärdsprogrammen och följer upp enskilda elever. I det fortsatta arbetet är det också angeläget att följa upp varje steg i arbetsgången kring elever i behov av särskilt stöd, inte bara på individnivå utan även på skolenivå.

Skolinspektionen bedömer att rektorn måste ta ett tydligare ledningsansvar för skolans systematiska kvalitetsarbete för att kunna vidta lämpliga åtgärder för högre måluppfyllelse. Vidare behöver arbetet med särskilt stöd följas upp och analyseras på skolenivå. Skolinspektionen bedömer att kvalitetsarbetet inte motsvarar de krav som författningarna ställer.

Författning

4 kap. 4-7 §§ 2010 års skollag, Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar/Lpf 94 2.6 Rektors ansvar

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Stefan Persson och undervisningsråd Jonas Hedström.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Enhetschef

Eva Ahlman
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i beslutet.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).